

ร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังต่อไปนี้

๑. กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้การประกอบกิจการที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของประชาชน ทรัพย์สิน ประโยชน์สาธารณะรวมทั้งอาจกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นโรงงานจำพวกที่ ๓ (ร่างมาตรา ๓)

๒. เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการประกอบกิจการโรงงานให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงในเรื่องดังนี้

๒.๑ กำหนดให้มีมาตรฐานโรงงานหรือมาตรฐานสากลเพื่อให้โรงงานมีความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม (ร่างมาตรา ๔)

๒.๒ กำหนดให้มีหน่วยงานภายในกระทรวงอุตสาหกรรมให้มีภารกิจและหน้าที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อเป็นศูนย์กลางในการเข้าตรวจสอบและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นการเฉพาะภายใต้การกำกับดูแลของกรมโรงงานอุตสาหกรรม (ร่างมาตรา ๔)

๒.๓ กำหนดให้มีโรงงานบางชนิดหรือประเภทที่ต้องทำประกันภัยกับผู้รับประกันภัยตามกฎหมายว่าด้วยประกันภัยเพื่อเป็นการคุ้มครองความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการประกอบกิจการโรงงาน (ร่างมาตรา ๔)

๓. กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้ท้องที่ใดท้องที่หนึ่งเป็นเขตประกอบการอุตสาหกรรม โดยกำหนดให้ผู้บริหารเขตประกอบการอุตสาหกรรมอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัตินี้โดยมีหน้าที่ความรับผิดชอบและสิทธิใด ๆ เสมือนเป็นผู้ประกอบกิจการโรงงาน (ร่างมาตรา ๕)

๔. กรณีที่โรงงานจงใจไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือการประกอบกิจการของโรงงานจะก่อให้เกิด อันตราย ความเสียหายหรือความเดือดร้อนอย่างร้ายแรงแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงานให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานนั้นหยุดประกอบกิจการโรงงานทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวและปรับปรุงแก้ไขโรงงาน สั่งพักใช้ใบรับแจ้งสำหรับโรงงานจำพวกที่ ๒ หรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานสำหรับโรงงานจำพวกที่ ๓ รวมทั้งสั่งปิดโรงงานและให้มีผลเป็นการเพิกถอนใบรับแจ้งสำหรับโรงงานจำพวกที่ ๒ หรือมีผลเป็นการเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานสำหรับโรงงานจำพวกที่ ๓ (ร่างมาตรา ๖)

๕. กำหนดให้เพิ่มความรับผิดชอบทางแพ่งกับผู้ประกอบกิจการโรงงานและต้องร่วมรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดที่ลูกจ้างหรือบุคคลใดได้กระทำให้ไปในการทำงานและให้โรงงานรับผิดชอบต่อความเสียหาย ดังนี้

๕.๑ บทบัญญัติหมวดนี้ไม่ลบหลู่หรือจำกัดหน้าที่และความรับผิดชอบทางแพ่งที่บุคคลมีอยู่ตามบทบัญญัติกฎหมายอื่น (ร่างมาตรา ๗)

๕.๒ ผู้ประกอบกิจการโรงงานต้องร่วมรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดที่ลูกจ้างหรือบุคคลใดกระทำให้ไปในการทำงานให้แก่ตน แต่ชอบที่จะได้ชดเชยจากบุคคลดังกล่าว เว้นแต่ตนมีผลโดยตรงให้เกิดการละเมิดขึ้น (ร่างมาตรา ๗)

๕.๓ โรงงานที่เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่ชีวิต สุขภาพอนามัย ทรัพย์สินของผู้อื่น หรือของรัฐเสียหาย ผู้ประกอบกิจการมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าเสียหายเพื่อการนั้น ไม่ว่าจะเกิดขึ้นโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบกิจการโรงงานหรือไม่ก็ตาม (ร่างมาตรา ๗)

๕.๔ กรณีโรงงานก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคล สัตว์ พืช หรือ สิ่งแวดล้อม ถ้ารัฐได้รับความเสียหายเพราะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าช่วยเหลือหรือดำเนินการใดเพื่อจัดความเสียหายให้คืนสู่สภาพเดิม หรือเป็นความเสียหายต่อทรัพย์สินหรือเป็นความเสียหายต่อทรัพย์สินของแผ่นดิน เมื่อได้รับคำร้องขอจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พนักงานอัยการมีอำนาจฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายของรัฐดังกล่าวได้ (ร่างมาตรา ๗)

๖. กำหนดโทษกับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงหรือประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามกฎกระทรวงตามมาตรา ๘ และกำหนดให้โรงงานที่มีการฝ่าฝืนโดยกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงจนเป็นเหตุให้ทรัพย์สินประชาชนหรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง ให้ศาลยุติธรรมหรือศาลปกครองมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพิ่มขึ้นจากจำนวนที่ศาลกำหนด แต่ต้องไม่เกิน ๑๐ เท่าของค่าสินไหมทดแทน (ร่างมาตรา ๘)

เหตุผล

โดยที่ภายหลังประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ พบว่ายังคงมีบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสม และไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะการควบคุมการประกอบกิจการขนาดเล็กที่มีความเสี่ยงและมีความเป็นอันตรายโดยสภาพของการประกอบกิจการนั้น รวมทั้งข้อจำกัดเกี่ยวกับอำนาจในการกำกับดูแลเอกชนที่เป็นผู้รับผิดชอบในพื้นที่เขตประกอบการอุตสาหกรรม ข้อจำกัดของหน่วยงานเฉพาะที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการแก้ไขปัญหาเฉพาะเรื่องที่สำคัญด้านสิ่งแวดล้อม ข้อจำกัดในการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ข้อจำกัดเกี่ยวกับหลักประกันในการนำมาเยียวยาและฟื้นฟูความเสียหายหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการประกอบกิจการโรงงาน ข้อจำกัดเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และข้อจำกัดเกี่ยวกับบทกำหนดโทษทางอาญาในการลงโทษผู้กระทำผิด ดังนั้น สมควรต้องแก้ไขเพิ่มเติมการกำหนดจำคุกของโรงงาน การกำหนดความรับผิดทางแพ่ง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม การกำหนดอำนาจในการกำกับดูแลในพื้นที่เขตประกอบการอุตสาหกรรม การกำหนดให้มีการใช้มาตรการบังคับทางปกครองที่เหมาะสม การกำหนดให้ต้องจัดทำประกันภัย รวมทั้งการเพิ่มเติมบทกำหนดโทษทางอาญาให้สูงขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
โรงงาน (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๙ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อเป็นการคุ้มครองและบรรเทาความเสียหายของผู้ซึ่งอาจได้รับความเสียหายจากการประกอบกิจการโรงงานที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคล ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม และป้องปรามการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๗/๑ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้การประกอบกิจการที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของประชาชน ทรัพย์สิน ประโยชน์สาธารณะ รวมทั้งอาจกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นโรงงานจำพวกที่ ๓ ตามพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๗/๑) (๗/๒) และ (๗/๓) ของมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

“(๗/๑) กำหนดให้มีมาตรฐานโรงงานหรือมาตรฐานสากลที่เป็นหลักเกณฑ์ วิธีการ แนวทางปฏิบัติ เพื่อให้โรงงานดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม

(๗/๒) กำหนดให้มีหน่วยงานเฉพาะภายในกระทรวงอุตสาหกรรม โดยให้มีภารกิจและหน้าที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อเป็นศูนย์กลางในการเข้าตรวจสอบและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นการเฉพาะ โดยให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมโรงงานอุตสาหกรรม

(๗/๓) กำหนดให้มีโรงงานบางชนิดหรือประเภทตามมาตรา ๗ ต้องทำประกันภัยกับผู้รับประกันภัยตามกฎหมายว่าด้วยประกันภัย เพื่อเป็นการคุ้มครองความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการประกอบกิจการโรงงาน”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๐ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้ท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง เป็นเขตประกอบการอุตสาหกรรม โดยกำหนดให้ผู้บริหารเขตประกอบการอุตสาหกรรมอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัตินี้โดยมีหน้าที่ ความรับผิดชอบ และสิทธิใด ๆ เสมือนเป็นผู้ประกอบกิจการโรงงาน”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๙ ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการโรงงานใดจงใจไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๓๗ โดยไม่มีเหตุอันควร หรือในกรณีที่ปรากฏว่าการประกอบกิจการของโรงงานใดอาจจะก่อให้เกิดอันตราย ความเสียหายหรือความเดือดร้อนอย่างร้ายแรงแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงานให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานนั้นหยุดประกอบกิจการโรงงานทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราว และปรับปรุงแก้ไขโรงงานนั้นหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด และถ้าผู้ประกอบกิจการโรงงานได้ปรับปรุงแก้ไขโรงงานหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้วให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายสั่งให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานต่อไปได้

ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการโรงงานหยุดประกอบกิจการโรงงานตามวรรคหนึ่ง แต่ไม่ปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายมีอำนาจสั่งพักใช้ใบรับแจ้งสำหรับโรงงานจำพวกที่ ๒ หรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานสำหรับโรงงานจำพวกที่ ๓ และปรับปรุงแก้ไขโรงงานนั้นหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

ถ้าผู้ประกอบกิจการโรงงานไม่ปรับปรุงแก้ไขโรงงานหรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคสอง ให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายมีอำนาจสั่งปิดโรงงาน และให้มีผลเป็นการเพิกถอนใบรับแจ้งสำหรับโรงงานจำพวกที่ ๒ หรือมีผลเป็นการเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานสำหรับโรงงานจำพวกที่ ๓”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๒/๑ ความรับผิดชอบทางแพ่ง มาตรา ๔๔/๑ มาตรา ๔๔/๒ มาตรา ๔๔/๓ และมาตรา ๔๔/๔ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

“หมวด ๒/๑

ความรับผิดชอบทางแพ่ง

มาตรา ๔๔/๑ บทบัญญัติในหมวดนี้ไม่เป็นการลบล้างหรือจำกัดหน้าที่และความรับผิดชอบทางแพ่งที่บุคคลมีอยู่ตามบทบัญญัติในหมวดอื่นหรือของบทกฎหมายอื่น

มาตรา ๔๔/๒ ผู้ประกอบกิจการโรงงานต้องร่วมรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดที่ลูกจ้างหรือบุคคลใดในการควบคุมของผู้ประกอบกิจการโรงงาน ได้กระทำไปในการทำงานให้แก่ตน แต่ชอบที่จะได้ชดเชยจากบุคคลดังกล่าว เว้นแต่ตนจะมีส่วนผิดในการสั่งให้ทำการเลือกหาตัวบุคคล การควบคุม หรือการอื่นอันมีผลโดยตรงให้เกิดการละเมิดขึ้นนั้น

มาตรา ๔๔/๓ โรงงานที่เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่ชีวิตหรือสุขภาพอนามัย หรือเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้อื่น หรือของรัฐเสียหายด้วยประการใด ๆ นั้น ผู้ประกอบกิจการโรงงานมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าเสียหายเพื่อการนั้น ไม่ว่าความเสียหายนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจ หรือประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบกิจการโรงงานหรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๔๔/๔ ในกรณีที่โรงงานก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคล สัตว์ พืช หรือ สิ่งแวดล้อม ถ้ารัฐได้รับความเสียหายเพราะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าช่วยเหลือ เคลื่อนย้าย บำบัด บรรเทา หรือขจัดความเสียหายให้เกิดการคืนสู่สภาพเดิมหรือสภาพที่ใกล้เคียงกับสภาพเดิม หรือเป็นความเสียหายต่อทรัพย์สินไม่มีเจ้าของหรือทรัพยากรธรรมชาติ หรือเป็นความเสียหายต่อทรัพย์สินของแผ่นดิน เมื่อได้รับคำร้องขอจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พนักงานอัยการมีอำนาจฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายของรัฐดังกล่าวได้”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๕ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) หรือประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามกฎกระทรวงดังกล่าวต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ (๕) หรือ (๘) หรือประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามกฎกระทรวงดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

หากผู้ประกอบกิจการโรงงานมีการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง โดยเป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงจนเป็นเหตุให้ทรัพย์สิน ประชาชน หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง ให้ศาลยุติธรรมหรือศาลปกครองมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนที่ศาลกำหนด แต่ต้องไม่เกิน ๑๐ เท่าของค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม ผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบกิจการโรงงานได้รับ สถานะทางการเงินของผู้ประกอบกิจการ เป็นต้น”

.....

.....

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่...)
พ.ศ.

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามข้อ ๑๑๐ ของ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ภายหลังประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ พบว่ายังคงมีบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสม และไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะการควบคุมการประกอบกิจการขนาดเล็กที่มีความเสี่ยง และมีความเป็นอันตรายโดยสภาพของการประกอบกิจการนั้น รวมทั้ง ข้อจำกัดเกี่ยวกับอำนาจในการกำกับดูแลเอกชนที่เป็นผู้รับผิดชอบในพื้นที่เขตประกอบการอุตสาหกรรม ข้อจำกัดของหน่วยงานเฉพาะที่ความรู้ ความเชี่ยวชาญในการแก้ไขปัญหาเฉพาะเรื่องที่สำคัญด้านสิ่งแวดล้อม ข้อจำกัดในการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ข้อจำกัดเกี่ยวกับหลักประกันในการนำมาเสียยาและฟื้นฟูความเสียหายหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการประกอบกิจการโรงงาน ข้อจำกัดเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และข้อจำกัดเกี่ยวกับบทกำหนดทางอาญาในการลงโทษผู้กระทำความผิด ดังนั้น สมควรต้องแก้ไขเพิ่มเติมการกำหนดจำพวกของโรงงาน การกำหนดความรับผิดทางแพ่ง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม การกำหนดอำนาจในการกำกับดูแลในพื้นที่เขตประกอบการอุตสาหกรรม การกำหนดให้มีการใช้มาตรการบังคับทางปกครองที่เหมาะสม การกำหนดให้ต้องจัดทำประกันภัย รวมทั้งการเพิ่มเติมบทกำหนดโทษทางอาญาให้สูงขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวง กำหนดให้การประกอบกิจการที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของประชาชน ทรัพย์สิน ประโยชน์สาธารณะ รวมทั้งอาจกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นโรงงานจำพวกที่ ๓ (ร่างมาตรา ๓)

๒.๒ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการประกอบกิจการโรงงานให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงในเรื่องดังนี้

๒.๒.๑ กำหนดให้มีมาตรฐานโรงงานหรือมาตรฐานสากลเพื่อให้โรงงานมีความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม (ร่างมาตรา ๔)

๒.๒.๒ กำหนดให้มีหน่วยงานภายในกระทรวงอุตสาหกรรมให้มีภารกิจและหน้าที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อเป็นศูนย์กลางในการเข้าตรวจสอบและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นการเฉพาะภายใต้การกำกับดูแลของกรมโรงงานอุตสาหกรรม (ร่างมาตรา ๔)

๒.๒.๓ กำหนดให้มีโรงงานบางชนิดหรือประเภทที่ต้องทำประกันภัยกับผู้รับประกันภัยตามกฎหมายว่าด้วยประกันภัยเพื่อเป็นการคุ้มครองความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการประกอบกิจการโรงงาน (ร่างมาตรา ๔)

๒.๓ กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้ห้องที่ใดห้องที่หนึ่งเป็นเขตประกอบการอุตสาหกรรมโดยกำหนดให้ผู้บริหารเขตประกอบการอุตสาหกรรมอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัตินี้โดยมีหน้าที่ความรับผิดชอบและสิทธิใดๆ เสมือนเป็นผู้ประกอบกิจการโรงงาน (ร่างมาตรา ๕)

๒.๔ กรณีที่โรงงานจงใจไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือการประกอบกิจการของโรงงานจะก่อให้เกิดอันตรายความเสียหายหรือความเดือดร้อนอย่างร้ายแรงแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงานให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานนั้นหยุดประกอบกิจการโรงงานทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวและปรับปรุงแก้ไขโรงงาน สั่งพักใช้ใบรับแจ้งสำหรับโรงงานจำพวกที่ ๒ หรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานสำหรับโรงงานจำพวกที่ ๓ รวมทั้งสั่งปิดโรงงานและให้มีผลเป็นการเพิกถอนใบรับแจ้งสำหรับโรงงานจำพวกที่ ๒ หรือมีผลเป็นการเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานสำหรับโรงงานจำพวกที่ ๓ (ร่างมาตรา ๖)

๒.๕ กำหนดให้เพิ่มความรับผิดชอบทางแพ่งกับผู้ประกอบกิจการโรงงานและต้องร่วมรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดที่ลูกจ้างหรือบุคคลใดได้กระทำให้ไปในการทำงานและให้โรงงานรับผิดชอบต่อความเสียหายดังนี้

๒.๕.๑ บทบัญญัติหมวดนี้ไม่ลบล้างหรือจำกัดหน้าที่และความรับผิดชอบทางแพ่งที่บุคคลมีอยู่ตามบทบัญญัติกฎหมายอื่น (ร่างมาตรา ๗)

๒.๕.๒ ผู้ประกอบกิจการโรงงานต้องร่วมรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดที่ลูกจ้างหรือบุคคลใดกระทำให้ไปในการทำงานให้แก่ตน แต่ชอบที่จะได้ชดเชยจากบุคคลดังกล่าว เว้นแต่ตนมีผลโดยตรงให้เกิดการละเมิดขึ้น (ร่างมาตรา ๗)

๒.๕.๓ โรงงานที่เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่ชีวิต สุขภาพอนามัย ทรัพย์สินของผู้อื่น หรือของรัฐเสียหาย ผู้ประกอบกิจการมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบชดเชยค่าสินไหมทดแทน หรือค่าเสียหายเพื่อการนั้นไม่ว่าจะเกิดขึ้นโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบกิจการโรงงานหรือไม่ก็ตาม (ร่างมาตรา ๗)

๒.๕.๔ กรณีโรงงานก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคล สัตว์ พืช หรือ สิ่งแวดล้อม ถ้ารัฐได้รับความเสียหายเพราะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าช่วยเหลือหรือดำเนินการใดเพื่อขจัดความเสียหายให้คืนสู่สภาพเดิม หรือเป็นความเสียหายต่อทรัพย์สินหรือเป็นความเสียหายต่อทรัพย์สินของแผ่นดิน เมื่อได้รับคำร้องขอจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พนักงานอัยการมีอำนาจฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายของรัฐดังกล่าวได้ (ร่างมาตรา ๗)

๒.๖ กำหนดโทษกับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงหรือประกาศของรัฐมนตรี ที่ออกตามกฎกระทรวง ตามมาตรา ๘ และกำหนดให้โรงงานที่มีการฝ่าฝืนโดยกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงจนเป็นเหตุให้ทรัพย์สินประชาชนหรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง ให้ศาลยุติธรรมหรือศาลปกครองมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพิ่มขึ้นจากจำนวนที่ศาลกำหนดแต่ต้องไม่เกิน ๑๐ เท่าของค่าสินไหมทดแทน (ร่างมาตรา ๘)